

Prihodojo nedeljo na slavnost Orlov v Trbovlje!

Cesar sprejema Jugoslovane. Iz Buzaja poročajo ljubljanskim listom, da bo cesar peklical nekatero jugoslovansko narodno voditelje na posvečevanju. Kot taki se imenujejo predvsem načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, voditelj bosanskih Jugoslovancev dr. Jeso Sunarić in predsednik hrvatskega sabora dr. Medaković.

Nemčurji so lagali. Iz Francije nam pišejo: Bili znanom nemčurjem odposlanstvu in obisku na Dunaju niso bili ne poternski župan Markovič, ne dedonški Košar, ne gorški Rožman, kar jim moramo šteti v čast ter jim v javnosti dati zadoščenje, ker so bili v častnih takrat tudi navedeni med drugimi osebam. Niso se dali zapeljati od mestnih mogotcev, smatrajo se za dobre prekmurske Slovence. Jugoslovani priključijo z veseljem hrepenenjem. Čast in slava jim!

Madžari so krivi. Po poročilu „Slovenských ľudových novin“ je umrljivost otrok na Slovaškem in posebno v požunskem okraju, naravnost grozna. Učitelji pravijo, da ne bo treba tam čez kakih 10 let sploh zbežati Sol — ker se bo otrok... Otroci nimajo dovolj hrane, kakor je nimajo tudi njih matere. Otroci umirajo v strašno velikem številu. Nalezljive bolezni, kot skrlatica, ospice, španska bolezen itd. jih uničujejo. Madžarska vlada rekvirira v slovaških krajih živila do zadnjega, a ko pride čas pomanjkanja, ne daje Slovačkom ne moke, ne kruha. Ali ni morda tudi mnogokje pri nas tako?

Novi možje v Nemčiji. V Nemčiji se je pretekli teden izvršil velik političen preobrat. Nemčija je uvidela, da mora najprej urediti svoje notranje politične zadeve, če hoče z upanjem na uspeh zaprositi za mir. Poklicala je v novo vlado možje, ki jih je izvolilo ljudstvo za svoje poslance in zastopnike. V novem ministristvu so zastopane vse večje stranke, torej tudi socialni demokrati. Državni poslanec Gröber, Scheidemann in Erzberger so imenovani za državne tajnike, poslanec Bauer za državnega tajnika v novo ustanovljenem državnem delovnem uradu in za držav. tajnika zunanjih zadev je imenovan dr. Solf. Desdajniji državni kancelar grof Hertling je odstopil in na njegovo mesto je bil imenovan princ Maks Badenški.

Časi se spreminjajo. Nemški kancelar Badenški princ Maks je imel v nemškem državnem zboru dne 5. t. m. govor, v katerem je povdarjal, da si želi Nemčija in časten in stalen mir. Tudi cesar Viljem je v oklicu na armado in mornarico isto povdarjal. — Časi se spreminjajo. Nič več ne kričijo Nemci, da se mora nadaljevati tako dolgo, dokler bo nemški mir diktiral mir. Nemci se bojimo Boga, sicer pa nikogar na svetu...

Preč z Viljemom! Tako vpijejo angleški listi. „Daily Chronicle“ pravi, da se noben državnik, ki veruje v Wilsonovo politiko, ne more zadovoljiti s kakimi manjšimi ponudbami, kot je odstranitev vojnega hujskača v Potsdamu. (Potsdam je grad nemškega cesarja Viljema.)

Najprej se mora Nemčija pokoriti. Londonski listi pišejo, da prej sploh ni misliti na mir, dokler se Nemčija ne bo pokorila za zločin, ki ga je napravila nad svetom s tem, da je zakrivila svetovno vojsko. A do spoznanja, da je ona kriva vseh strašnih nesreč vojske, mora priti sama.

Madžari za ločitev od Avstrije. Na Ogrskem se širi misel popolne ločitve Ogrske od Avstrije. Nekateri se zavzemajo še samo zato, da bi bil naš cesar ogrski kralj, drugače pa ne marajo Madžari prav nobene skupnosti z Avstrijo.

Naša zveza z Nemčijo. Listi v Nemčiji so se te dni zelo pečali z možnostjo, da odpade Avstrija od Nemčije ter pišejo da je zveza med Avstrijo in Nemčijo postala zelo trhla. „Vorwärts“ je pisal tako, a „Vossische Zeitung“ je o tem predmetu pisala kakor o reči, ki je gotova.

Proti Budimpešti in Carigradu! Francoški poveljnik na Balkanu de Esperey je izjavil, da bodo četversporazumove čete odslej prodirale skozi Srbijo proti Budimpešti in skozi Bolgarijo proti Carigradu.

Brazilijska vojska v Južni Ameriki namerava napovedati Avstriji vojsko. Zaplenila bo vse naše tamošnje ladje.

Koliko letal imajo naši sovražniki? Neki nemški list poroča, da imajo naši sovražniki toliko letal, da pride na eno nemško letalo 36 sovražnih.

V torkovi seji državne zbornice dne 8. okt. se je nadaljevala razprava o mirovni predlogih oziroma o vojnih interpelacijah in vprašanjih. Ministrski predsednik Hussarek je zbornico naznanil, da je bila odposlana Wilsonova mirovna ponudba, katero še da ni nobenega odgovora. Nujne predloge so stavili poslanec dr. Korošec v zadevi nove sestave izkaza talcev v Bosni, Hercegovini, na Hrvatskem in v Dalmaciji, nadalje da se najavi kazenska razprava proti mornarjem v Ko-

tru. Poslanec Rybar, Pogačnik in Ravnihar pa v zadevi tajnega zasledovanja in tajne preiskave proti dr. Korošcu, nadalje, ker je vlada brez vzroka odstavila ravnatelja ljubljanske realke Karla Kera in ravnatelja idrijske realke dr. Lončarja. Poslanec dr. Benkovič je pa stavil nujno interpelacije v zadevah neopravičene rabe orožja častnikov zlasti v slučaju, ko je stotnik Wolfgang neopravičeno dal ustreliti desetnika štajerskega Slovence Tušaka, o čem smo že svoj čas poročali. Tržaški poslanec dr. Rybar je v svojih izjavanjih rekel sklepno, da polagajo Jugoslovani svojo usodo v Wilsonove roke.

Mariborska cenzura pritiska še tudi sedaj, ko je vsenemstvo prišlo na boben, na slovenske liste z vso silo. V petkovi „Straži“ je zaplenila važne podatke o tihotapskih »kupcijah« c. kr. gospodov v Brežicah, v pondeljki »Straži« pa je zasegla s svojo mogočno roko angleško uradno poročilo, o turškem porazu v Palestini. To poročilo je Straža posnela po nemških listih. A našemu cenzorju se je število vjetih Turkov — 79.000 mož in 350 topov — zdelo preveč in je z modrim svinčnikom napravil mogočno črto čez dotične vrste. Povdarjamo, da je dotično angleško uradno poročilo bilo odobreno od avstrijskega c. in kr. vojnega tiskovnega stana. Odslej smatramo, da je mariborska cenzura več kot dunajski c. k. korespondenčni urad in stoji celo višje kot c. in kr. vojni tiskovni stan.

Tedenske novice.

Mariborsko bogoslovje. V mariborskem bogoslovju je v 4. letniku 7 bogoslovcev, v 3. l. eden domači bogoslovec in 2 frančiškana, v 2. letniku so trije bogoslovci in v 1. letniku 2 bogoslovca in sicer g. Plesnik iz Zdol, abiturient St. Vidke gimnazije in g. Radanovič iz Kapel, abiturient semeniščan mariborske gimnazije. Oglasilo se je tudi še več vojakov za bogoslovje, ki pa še niso oproščeni.

Blagoslovljenje zastave „Orla“ v Trbovljah. Va bimo Slovence iz Posavja in sosednjih krajev k slavnosti, ki se vrši ob priliki blagoslovljenja zastave »Orla« v Trbovljah, dne 13. oktobra 1918. Spored: 1. Ob pol 10. uri zjutraj se zberejo društva v »Društvenem domu«, od tam skupno odkorakajo v cerkev. 2. Ob 10. uri blagoslovljanje nove zastave in sv. maša na prostem s cerkvenim govorom g. dr. Korošca. 3. Skupen odhod v »Društven dom«. 4. Ob pol 2. uri popoldan večernice. 5. Ob drugi uri popoldan javen nastop »Orlov«, nato slavnostno zborovanje. 6. Ljudska veselica na slavnostnem prostoru. Navzoči bodo tudi naši jugoslovanski poslanci Vstopnina 1 K. Svira slavna rudniška g. d. — Odbor.

Obletnica dr. Kretove smrti. V torek, dne 8. oktobra, je minulo leto, ko je v Šentjanžu na Dolenjskem zatisnil na veke svoje oči naš nesmrtni dr. Kret. Slava Kretovemu spomin!

Slavit slovenski frančiškan umel. V ljubljanskem frančiškanskem samostanu je po daljšem bolehanju izdihnil svojo blago dušo pred. g. o. Stanisl. Skrabec, konzistorijalni svetnik goriške nadškofije, dne 6. t. m., zvečer ob 10. uri. Pokojnik je bil rojen v Ribnici dne 7. jan. 1844; v red je vstopil dne 28. avg. 1863; v duhovnika je bil posvečen dne 3. avgusta 1867. Po končanih vseučilišnih študijah, ki jih je dovršil z odliko, je deloval kot profesor na novomeški gimnaziji, dokler je bila v rokah frančiškanov. Pozneje je vodil kot ravnatelj in profesor domačo gimnazijo v Gorici. Vse njegovo življenje je bilo posvečeno Bogu in znanosti. O Stanislavu je bil jezikoslovec slovenskih jezikov s svetovnim glasom in nad vse zgleden redovnik in duhovnik. Dolga leta je o. Stanislav urejeval glasilo slovenskega III. reda „Cvetje iz vrtov sv. Frančiška.“ Pogreb blažega pokojnika se je vršil v torek, dne 8. t. m., ob štirih popoldne iz frančiškanskega samostana v Ljubljani. — Blag mu spomin!

Mladi Borojevič utonil. Sin feldmaršala Borojeviča, 17 let star, je bil gojenec zadnjega letnika vojaške realke v bivši kadetnici v Mariboru. Dne 28. septembra t. l. je napravil s tremi tovariši brez dovoljenja nočni izhod čez zid kljub vojaški straži. Proti polnoči so se vračali po obisku raznih nočnih zabavišč po starem dravskem mostu domov. Sredi mosta je pa lesen plot, da ljudje ne bi hodili po tem mostu. Borojevič je plezal ob robu mosta čez ta plot in pri tem padel v Dravo in je izginil v valovih.

Dne 6. okt. se je nato povesalo v zavodu, da je Borojevič utonil. Našli so ga niso. Rajni je bil edini sin in edini oče Borojevičev. Bil je pravoslavni Hrvat ali Srb, v zadnjih letih je bil vpisan za Nemca.

Ustrelil je z revolverjem z več strelji Karel Simma sednijski cenilec in izvedenec, posestnik na Bregu pri Ptuj, mladega vojaka Ropa, posestnika grajščinskega posastva »Schneeweiss« pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, znanega živinskega trgovca. Rop je bil mnenja, da se Vočina, Breznik, Prelog, Merez, Zima, Erzenjak rodem vsi domači Slovenci; Karel Simma je grozil, da ustrelji Ropa, ako se strašno zalitve ne prekliche, česa pa Rop ni maral storiti, ker ni hotel lagati. Ustrelil ga je zvečer v noči na cesti sredi Brega, tam, kjer se je pričel pripravljati napad na č. g. P. Ž. Pripomnimo, da hodi Simma seveda prost doma okoli, ker treba se prej poizvedeti, ali je Simma zakrivil s tem umorom kakšno krivico, ker je branil čast posilnemškega Brega. Dostavimo še tudi sicer dovolj znano dejstvo, da so vsi zaupni možje in znanj živinski priganjači — kdo jih je nastavil?! — ki rekvirirajo okoli Ptuj živino, najbolj strupeni nasprotniki Jugoslavije. Ako hočejo nekaj koč na Bregu rekvirirati za vsenemške težnje, slobodno, le slovenska zemlja, na kateri se postavljene posilnemške hiše, ostane — v Jugoslaviji! Pripravite in rekvirirajte torej nekaj vagonov za tiste kočje in za — sebe! Srečno pot! Morebit vstani tudi Oni!

Slovenskim kmetom! Slovenski delavci, vinčarji, obrtniki, dninarji in najemniki so kri naše krivi. Mnogi trpijo veliko pomanjkanje. Njih otroci umirajo kar zaporedoma radi pomanjkanja živil. Slovenski kmetje, pomagajte jim, kjer le morete. Ko se pride Slovenec prosit živil, pritrčaj si vsaj malo in mu pomagaj. Slovenski delavec je ravno tako vsega spoštovanja vreden, kakor slovenski kmet. Oba sta navezana drug na drugega. Po končani vojni bodo kmetje krvavo potrebovali delavskih moči. Če boste sedaj pomagali trpečemu delavskemu stanu, vam bo ohranil hvaležnost in vam bo pozneje, ko boste mogoče rabili delavcev, dal svoje moči na razpolago. Slovenski kmet in slovenski delavec morata iti ramo ob ramo in se drug drugega po bratski podpirati. Slovenski kmet, lajšaj v teh težkih časih usodo trpečega slovenskega delavca!

Vinska trgatava. Ta teden se je splošno pričelo s trgatavo. Kjer je razsajala grozdna plesnoba, tam je grozdje zelo slabo. Kjer pa je ostalo grozdje zdravo, tam bo letina dobra. Vina bo splošno — vsaj v Slovenskih goricah — več kot leta 1917. Glede kakovosti pa bo letošnji vinski mošt mnogo zaostal za lanskim, posebno tam, kjer so začeli prezgodaj trgati. V mariborski okolici ima doseđani vinski mošt 14—17 stopinj sladkorja. Trgovina z vinskim moštom je letos manj živahna kot lansko leto. Vinotrčaji namreč so razbojnali v svet, da bo cena vinu v kratkem padla, kar pa je seveda samo ribarenje gotovih ljudi, ki bi se radi mastili z vinogradniškim trudom. Mošt se plačuje danes liter po 6 do 10 K.

Zivil niti do januarja! List „Neues Wiener Journal“ je priobčil od strokovnjaških krogov poročilo, da ne zadostuje letošnja letina do prvega meseca prihodnjega leta. Brez tuje pomoči ne more vzdržati Avstrija niti s kruhom niti z moko. A ker je pa letina na Ogrskem zadovoljiva, moramo računati z ogrsko pomočjo. Iz Nemčije ali iz zasledeh ruskih, oziroma rumunskih krajev ne moremo pričakovati ničesar, ker porabi armada sama vso letino.

Kar se tiče Ogrske, si ne smemo preveč obljubljati. Ogrski prehranjevalni minister Vindišgrec je izjavil, da more Ogrska dati Avstriji v najboljšem slučaju samo nekaj koruze — pšenice, rži ali ječmena pa nam nočejo dati Madžari ne zrna.

Zaplomba koč. Poslanec dr. Verstovšek je imel dne 3. t. m. daljši posvet s trgovinškim ministrom baronom Wieserjem o raznih gospodarskih zadevah. Zlasti je predložil pritožbe Jugoslovanskega kluba radi zaplembe koč ponesrečenih živali. Zahteval je odločbo, da se kočje izroče gospodarjem, ker le na ta način morejo obuti svoje družine. Wieser se je izgovarjal, da vojaška oblast ne privoli v to. Ko ga je dr. Verstovšek opozoril, da lahko nastane polom na deželi, je Wieser obljubil, da bo stopil v stik z vojnim ministrom in skušal rešiti telečje kočje.

Poučite nevedne. Mnogo naših ljudi ima čisto krive pojme o Jugoslaviji. Izobražencem priporočamo, da poučijo nevedne o jugoslovanskem vprašanju. V naši tiskarni se dobi knjižica „Jugoslavija Jugoslovonom“ in stane 50 v. Razdelite to delce med ljudstvo. Za Nemce pa je izšla v Katoliški Bukvarni v Ljubljani knjižica „Um die Jugoslavija.“

Slovenski, Slovenci, Sloveci in Tržaški dom!